

Érettségi vizsga 2020

**E. d) próba
Pszichológia**

8-as változat

Humán profil az elméleti szakirányban; szolgáltatások profil a szakközépiskolai szakirányban; és minden profil és szak a vokacionális szakirányban, a katonai profilt leszámítva

- Minden tétel kötelező. Hivatalból jár 10 pont
- Tényleges munkaidő 3 óra.

I. TÉTEL (30 pont)

Minden feladat esetében írjátok le a helyes válasznak megfelelő betűt írd. Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Az érzetnek az a tulajdonsága, amely megkülönböztet egy hallási érzetet egy látási érzettől, az érzet:
  - a. erőssége
  - b. minősége
  - c. időtartama
  - d. affektív/érzelmi színezete
2. Az észlelési/perceptuális képnek az a tulajdonsága, mely magába foglalja mind a tárgyak jellegzetes sajátosságait, mind a részleteket, az:
  - a. a másodlagos jelleg
  - b. az elsődleges jelleg
  - c. a töredékesség
  - d. a tartalmi gazdagság
3. Az a tény, hogy a jelenben lehet egy képzetünk a karácsonyi fenyőfánkról, azt jelenti, hogy a képzet egyik tulajdonsága:
  - a. az elsődleges képi jelleg
  - b. az absztrakt jelleg
  - c. az, hogy a múltat múltként tükrözi
  - d. a panorámikus jelleg
4. Mihály nagyon fáradt a házi feladatok elvégzése után, és lefekvéshez készülődik. Ez a példa azt mutatja, hogy az ő cselekedetének az oka:
  - a. egy másodlagos szükséglet kielégítése
  - b. egy érzelem
  - c. egy érdek
  - d. egy elsődleges szükséglet kielégítése
5. A szenvedélyek egyik jellemző sajátossága az, hogy:
  - a. múltó jellegük van
  - b. az egész személyiséget bevonják
  - c. alacsony intenzitásúak
  - d. kevésbé stabilak
6. Egy tanórán a diákok egy adott időt arra koncentrálnak, hogy megoldjanak egy bonyolult feladatot. Ebben az esetben a figyelem _____ formáját ismerhetjük fel:
  - a. önkéntelen
  - b. akaratlagos
  - c. készenléti
  - d. posztvoluntáris

7. András célul tűzi ki, hogy magas átlagot érjen el az érettségi vizsgán. Az a fő lelki folyamat, amely célja elérésében segíti, a/a:
- akarát
  - képzelet
  - érzékelés
  - érzelmi folyamatok
8. A kreativitást pozitívan befolyásoló tényezők egyike:
- az önerőbe vetett bizalom hiánya
  - az intelligencia
  - a konvergens gondolkodás
  - a gondolkodás merevsége
9. György jobban teljesíti iskolai feladatait, ha bátorítják és elismerik. Ez egy konkrét példa a:
- negatív motivációra
  - kognitív motivációra
  - pozitív motivációra
  - elsődleges szükségletre
10. Az az érzelmi állapot, amelyben a személy jól érzi magát, örvendezik bárminek, de ennek oka nem feltétlenül tisztázott, az a/a:
- szenvedély
  - emóció
  - indulat
  - hangulat

II. TÉTEL

(30 pont)

A.

A bal oldali oszlopban a beszéd funkciót találjuk, a jobb oldali oszlopban pedig azokra vonatkozó igaz kijelentések olvashatók. Írjátok fel a vizsgalapra a helyes társításokat a bal oldali oszlopban szereplő betűk és a jobb oldali oszlopban szereplő, nekik megfelelő számok között.

a. Meggyőzési funkció	1. Egy bizonyos tartalom, közvetítése.
b. Közlési funkció	2. A másik személy viselkedésének a megváltoztatására irányul.
c. Szabályozó funkció	3. Kifejezi a beszéd és a gondolkodás kapcsolatát.
d. Megismerési funkció	4. A tudatos és szándékos önvezérlés kifejeződése.
	5. Feltételezi egy bizonyos embercsoport jellemző tulajdonságainak a kiemelését, kiválasztását.

12 pont

B.

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

A gondolkodás révén az ember megismeri és megérti a létező valóságból a lényegét, a szükségést és az általánost, vagy a logikusan megalapozott lehetségest. A képzelet elsősorban az ismeretlent, a lehetségest és a jövőt tárja fel, kutatja.

Az adott szövegből kiindulva, végezzétek el az alábbi feladatokat:

1. Nevezzetek meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyre a szöveg explicit módon utal!
4 pont
2. Határozzátok meg az 1-es pontnál megjelölt lelki folyamat/jelenség egyikének három jellemzőjét!
6 pont
3. Alkossatok egy példát, amellyel a gondolkodás egyik műveletét szemléltetitek!
4 pont
4. Érveljétek, mintegy öt sorban azzal kapcsolatosan, hogy a képzelet sajátos módon kapcsolódik az érzelmi folyamatokhoz!
4 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

„Másnap, dél körül, futva találkoztunk, hogy búcsút mondjunk egymásnak. Barátként váltunk el, és általa egy különleges emberi tapasztalatot nyertem: Moshe mindig mosolygott, úgy viselkedett, mintha mindig is ismertük volna egymást, szerény volt, intelligens, gyakran elmélyült; váratlan volt a fekete humora, olykor pedig gyengéd volt, áradt belőle az ironia és az önironia. Mondanom sem kell, hogy remekül beszélt románul, a román emlékei, amelyeket megosztott, lenyűgözőek voltak, és lehetőséget adtak arra, hogy újra éljem saját életrajzom egyes epizódjait, ráadásul az a könnyed, az enyémhez hasonló moldovai akcentusa, csak közelebb hozta hozzám. Ezen felül, természetesen, a közös olvasmányokhoz érve, örömmel fedeztem fel, hogy igen terjedelmesek: Creangăval és Bacoviaval kezdődtek és tartalmazták a románul beszélő zsidó szerzőket is, mint Eliade, Scholem, Ricoeur.

Moshe emlékezetére mindig lehet számítani. Ő az, aki leginkább hasonlít Borges ismert történetének, a Funes, el memoriose (Funes, az emlékező) főszereplőjéhez, aki semmit sem felejt el, még egy régmúlt nap felhőinek az alakját sem. Moshe memóriája ugyanolyan kimeríthetetlen, mint ésszerű. Etikai-erkölcsi szempontból ugyanolyan szigorú, mint bármilyen más szigorú követelményekre épülő memória, és Moshe Idel emlékezete ugyanakkor bölcsebb, nyugodtabb, még akkor is, ha olyan tragikus eseményeket rögzít, vagy idéz elő, mint például a Holokauszt.”

(Mi egyesít minket. Történetek, életrajzok, ötletek, Sorin Antohi, Moshe Idel)

A fenti szövegből kiindulva, végezzétek el az alábbi feladatokat:

- A. Nevezétek meg, C. G. Jung elmélete alapján a szövegben bemutatott szereplő, Moshe, temperamentumtípusát! Jelöljétek meg a szövegben két gondolatot/kijelentést, melyre a válaszokat alapozzátok!
6 pont
- B. Mit gondoltok Moshe egy jó emlékezettel rendelkező személy volt? A szövegre való hivatkozással nevezzetek meg egy indokot, amellyel alátámasztjátok az általatok adott választ.
4 pont
- C. A szövegben az áll, hogy Moshe emlékezete szigorú követelményekre épülő memória. Neveztetek meg két indokot, amelyek ezt alátámasztják!
6 pont
- D. Körülbelül fél oldalban mutassátok be a Moshe jellemét, G. W. Allport elméletének megfelelően, kiemelve a személy jellemének egy kardinális vonását és két fő-vonását.
10 pont
- E. Fogalmazzatok meg egy érvet, amellyel megcáfoljátok azt az állítást, miszerint a személyiség sajátosságai csak általános tulajdonságok, egyetlen sajátos, egyedi jellemző nélkül.
4 pont